

مجموعه آثار

جزو جزو نشر اول نور مجموعه ادبيه در

— ❧ منشی مشهور و یسینک بر ترکیب بنیدر ❧ —

یترا ی دل هوس زلف سیهکار یتر

یترا ی جان بلا دیده بو افکار یتر

جیب اندیشه به جک باشکی فکرایت حالک

خلقه ایلدیکک بهوده کفتار یتر

رشته فکره در اشک ندامت نظم ایت

ارزوی دل ایچون دیدیکک اشعار یتر

مرغ عنقا پر عزمک یتر اول برزه کیم

شاهباز نظر همت ابرار یتر

در مولایه یوزک سور یتر ایتدک کندک

بنده خلقه بکوش در اشرار یتر

یترا اولدی بو هوا وهوسی ترک ایدلم

بو کلوب حقره صدق و سدا ده کیده لم

اولا عزم ایدلم بارکه اجلاله

روضه شاه رسل مرقد صحب واله

اول شهك غاشیه بر دوش اولهلم مجملنه
یوزسوروب خاك ره ناقه زر خلكاله

یولارك خاك مغیلانسه یوزر سورهم
لاله وش غرق ایدهم چهره بر خون اله

اشك حسرت صاحبهلم رهكندر حجاجه
شوره زارنده حجازك بته سنبل لاله

سنبل ایش دلدن صاحیلان دود كبود
لاله خون چكردن دوکیلان پرکاله

كل سنكله وارهم یوزسورهم دركاهه
یعنی دركاه معلاى رسول الله

روضه خاكنه فرسوده قیلوب یشانی
لاله کون ایلبهلم دیده خون افشانی

دیهلم اكا ایا امتك غمخواری
خستهل چارهسی بیچاره لك درمانی

انبیا مفخری خلاق جهان محبوبی
ایکی عالم کونشی ایکی جهان سلطانی

فیض لطف وكرمكدن بنی محروم ایتنه
رجت عالم ایکن دولتك عنوانی

یوزسوررکن اوصفاکاه بلند ایوانه
بوس ایدرکن او قدم جای جلیل الشانی

قالديروب دست دعا قبله كه اعلايه

يلوارهلم بزي يوقدن برادن مولايه

ديهلم اي بزي يوقدن كتوروب وار ايدن

جوهر عقله طفل دلي هشار ايدن

تاج ايمان و اطاعتله سرافراز قيلولوب

دين اسلامه كر بسته احرار ايدن

قلبر غنچه سر بسته تحقيق ايدوب

دلز بلبل داستان زن اقرار ايدن

كيمز دولته شاه جهاندار ايدوب

كيمز كنج قناعتده سبكيار ايدن

اي بزي محض كمال كرم و لطفندن

دار دنيا ده بو الطافه سزاوار ايدن

صكره لايقي بزي خسته هجران ايتك

مبتلاي الم اش سوزان ايتك

كچدي غرم هوس زلف معنبرده بنم

قالدي عقلم كده تا كا كل دلبرده بنم

تيغنه خنجر نه مائل اولوب دلدارك

چكديكم درد و بلا سويلنه دلدرده بنم

شاهباز نظرم نيجه يه دك بسته اوله

دام دلكير خط باد سمنبرده بنم

سیاتم یازان اول کاتب اعمال نویس
وای اگر ایتدیگمی هب یازه دفترده بنم

صقلم اق یوزم قاره سوزم عین خطا
بکا اغلاک بکا کیم عرصه محشرده بنم

نه یوزم وار نظر حضرت حقه واره جق
نه سوزم وار وار یجق حضرتنه یلواره جق

صدمه قهر ایله برکون ییقلور طاق نطق
بو برافراشته ایوان زراندوده رواق

وقتیدر اهکی تیر و قدیکی ایله کان
سفر اخرته سکا کرکزمی براق

آه کیم فسقله کچدی کیجه لر کوندزلر
نه عبادات تهجد نه صلوٰه اشراق

ایتدیگم جرمه بنم بیر ایله کولک شاهددر
بنده یردن کولکه دکدر غضبه استحقاق

ویرمه دامانمی دست خصمیه یارب
وار یجق حضرتنه باشی قباق یالین ایاق

ویرمک اولورسه اگر خصمه بنم دامانم
ینه احسان و کرم سندن اولور سلطانم

مست اولوب باده غفلتله یتوردک اوزیمز
یتلدک دوش کی کچدی کیجه من کوندزمن

ذکر و تسبیحنه صرف ایلمدک عمرمزی
حضرت حقہ نیاز ایتککه یوقدر سوزمن

چهره فرسوده ابواب ارازل اولدق
قالمدی حضرتنه وارمغه هرکز یوزمن

تن خاکیزی بر کون کوزه صرصرمرک
شویله بر باد ایده که کورمیه کسه توزمن

کورسهک ای دیده نلر کلسه کرک باشمه
بلسهک ای دل که نلر کورسه کر کدر کوزمن

ذوالجلالا بکا اول دملری آسان ایله
ایشیمی ذکر جیلک ایله ایمان ایله

توبه یارب کرفتار هوا اولدیغمه
توبه یارب طلبکار بلا اولدیغمه

توبه یارب اسیرمی کلرنک اولوب
بنده مغیچه عشوه نما اولدیغمه

توبه یارب عبادت صانوب ایتدکلمه
دامن الوده چرکاب ریا اولدیغمه

پیرو اولدم او سخنپوره ایتدم توبه
دائما رهبری عمد و خطا اولدیغمه

توبه یارب خطا یولنه کیتدکلمه
یلوب ایتدکلمه بیلوب ایتدکلمه

یا الهی شرف حضرت پیغمبر ایچون
 سپر ماهی ایکی پاره ایدن سرور ایچون
 شب اسرا ده اولان سر مقدس حتی
 لیلہ قدرده کی وقت صفا کستر ایچون
 خندہ حسن جهان سوزی ایچون صدیق
 کریم حضرت یعقوب بلا پرور ایچون
 نور صدیق نبی معدن فاروقی
 حلم عثمان و کرم کستری حیدر ایچون
 اول ایکی در دلفروز بنا کوش فلک
 یعنی اول قرنی الاعین شه خیر ایچون
 لطف ایدوب ایلدیکم جرم و فسادہ باقہ
 ویسی روسیہی نار جحیمہ باقہ

—

— منشیٰ مشار الیهک مشهور اولان سیرندن —

— بر پارچه —

سال فرخفال ولادت سید البشر علیہ السلامہ نساء قبیلہ
 بنی سعد حرم جلیل جبارہ کلشدر ایدی .
 محض عنایت جهان افرین ایلہ ایچلرندن حلیمہ سعیدہ
 دولت ارضاع سعید واجب الاتباع ایلہ سر افراز اولوب اول

نور ملائک فریب ایله خرگاه سیاه حلیه محسود فلک اطلس اولدی
 اول دایه دولت مایه سیدعظیم الغنایه دن روایت اولنور که موسم
 ارضاع اطفالده نسوان قبیله بنی سعد ایله اتفاقاً متوجه حرم
 حرم الله اولدم. همراه اولان محدراتک هودج نشین نجائب
 وکی تنها سوار رکائب نیجه سوار (فروزان جو بر آسمان نجم
 ثاقب) ایدیلر بنم وشوهرمک بر دانه لئک ولاغر خرایله بر ناقه
 فرتوت ناتوان عنکبوت فریمزوار ایدی که دنباله رو قافله اولوب
 افتان و خیزان طی مسافهیه چالیشوردق. بن اطراف وجوانبدن
 غرائب امور مشاهده ایدردم وکاهی سامعه جان بوزمرمه بی
 استماع ایدردی که خوشا بخت و اقبال اول صاحب شیر پستانه که
 اول نو غنجه بستان سعادتیه نصیب اوله. القصه بزدخی زنان
 کارواندن نیجه زمان صکره داخل شهرستان مکه معظمه اولدق
 اطفال متمولان قریش جیبعاً النوب اصحاب ثروت اولادندن برین
 آرایش ارایش کنار ارزو ایده مدیکم اجلدن کره بند جین ملالت
 اولوب کوچه کرد اضطراب ایکن بر شخصه راست کلام که
 مطلع قصیده اجلال جریده جهاننده نمایان مانند سرو خوش
 روش طوروب آیا زنان شیر داردن رضیع التمامش کسه وارمیدر
 دیو اطرافنه اسماع ندا ایدردی. بندی پیشگاهنه واردم نام ونسبن
 سؤال ایتدم بیلدم که سرور مکه و سرآمد قریش عبدالمطلب
 بن هاشمدر. ایلرو واردم تقدیم مراسم تحیت ایتدم کندم خدمته
 استعدادم عرض ایتدم. نام و قبیله کی یسان ایت دیدی. قبیله
 بنی سعدنم نامم حلیه در دیدم دهان حلوا لیلانندن شکر ریز تبسم

اولوب بیوردیلر که مر حبا بالسعد والحلم ای حلیه سعیدیه (محمد)
 نام بر طفل یتیم واردر تمامی زنان بنی سعد پدری اولماغله قبول
 ایتدیلر اکر سن تحمل کلفه قبول ایدرسهک امید وارمکه شیرکدن
 سود مند اوله سن زیرا (در یتیمی چه غم که در تعظیم یش
 باشد بهاء در یتیم) دیدی دخی بو مصلحت منظره قبولدن رونما
 اولق شوهرمله ایراء نه ناد مشورته موقوفدر دیدم. اندن زوجه
 واردم صورت قضیه بنی عرضه قیلدم سوزمندن بهجت افروز
 خاطر اولوب ای حلیه! شتابان اول کودکی سریعاً اغوش قبوله
 ال که احتمالدر اول در یتیمی دخی بری آرایش وشاح الصدر
 قبول ایدوب بزرفیق یأس وحرمان عودت ایده وزدیدنی اما
 خواهر زادهم زنان ظاهر پرست قبیله ایله دمسانز اولماغله بکارهزن
 اراده قبول اولدیلر اکرچه ابراز محاسن امتناعده مبالغه سنندن
 مبانی عزمه فی الجمله تزلزل کلشیدی اما حدالله مدد کاری بخت
 بیدار ایله اول سرمایه دولت واقبال قبولنه متوجه اولوب حضور
 فائض السرور عبدالمطلبه واردم. سایه وار عز ملازمت ایله بنی
 دولتخانه آمنهیه ایتندی. ایچرو کردم بر مخدره ماه جال کوردم
 شکر ریز بشاشت تلاقی اولوب بنی خوابگاه فرزند دلبندی اولان
 حجره به ایتندی. کوردم که بر ماهپاره ناز پرور بیچیده قاطع عزت
 اولوب یاتمش کهواره سی سر تایانور بجاله باتمش بشره دیدار ملاک
 فرین کورد کده بر وجهله دلداده جال آفتاب مثالی اولدم که
 سراسر عروق بدنم پر شیر اولدی. تکه پستان راستی بسته دهان
 شکر ریزینه وضع ایتدی کمده تحریک لب اقبال ایتدی پستان چپی

عرض ایلدم التفات ایتدی حضرت پرده شناس الحان قرآن
عبدالله بن عباس رضی الله عنه بیورر که حضرت صادق
الوعد علیه الصلوٰۃ والسلام سعادت عدل وانصافه اول حالتدن
موفق اولوب پستان چپی شریکینه مقرر ایدوب تعرض ایتدی
بعد ازان حلیمه اول ناز پرور قاط سیادتک (صل الله وعلیه وسلم)
ارضاعی مهمنه اقامت ایدوب یوماً فیوماً اول قدر امارات سیادت
وسروری مشاهده ایتدی که اگر عشر معشاری نقش صحیفه ضبط
وتحریر اولنق لازم او ایددی صحایف دورنک اوراق لیل ونهار
کفایت ایتیدی .

—

جنتمکان فردوس اشیان صاحب قران دوران شهنشاه کامران
(یاوز سلطان سلیم) خان غازی علیه ازجة والفقران
حضرتلرینک مصری تسخیر ایلد ککری زمان شهرزاده لری
قانونی سلطان سلیمان حضرتلرینه کوندر دکلری
قطننامه همایون صورتیدر

فرزندار جند دولت یار وخلف سعادت مند کامکار حدقه باصره
دین ودولت وحدیقه ذات بهجت ملک وملت دراکلیل شهریار
دره فلك تاجدارى المختص بانواع مواهب الملك الاله اوغلم
سلیمان شاه طال بقاه ونال مناه توقع رفیع همایون واصل اولیحق
معلوم اوله که اشبو کچن سنه طقوز یوز یکر می ایکی رجبک

اواخرنده حلبه قریب مرج الدابق نام محله غوری مقهور
 مختولیه محاربه قنوب بعنایه الله لشکر غالب وکروه چراکسه
 مغلوب دوشوب وغورینک باشی کسلوب سم سمند همایونم اوکنه
 نکو نسا براغلدقن صکره طوماتبای بدبخت بقیه السیوفیه
 مصره واروب دعوی تحت وسلطنت ایتمکن حلبدن شامه
 واریلوب انده برقاچ کون ارام قیلنوب تدارک تام ایله اول بهارده
 اوزرینه توجه همایونم واقع اولوب برروز فیروزده حق سبحانه
 وتعالییه توکل وسیدکائنات علیه افضل الصلواتک معجزاته
 توسل وچار یار عظام واولیای کرام رضوان الله علیهم اجمعین
 ارواح طیبه لادن استدعای همت قنوب محیه دمشقدن قالقوب
 قطع منازل وطی مراحل ایله سنه مزبوره ذی الحجه سنک یکریمی
 یدنجی کونی مصر مقابله سنده خانکه نام محله قونیلوب یارنداسی
 جمله پاشا و بککری قوللم هر یاندن آتش قتال اشتعال
 ومیدان جنک کرم اولوب بویله جه برقاچ کون عظیم مختار بهر
 اولوب اخر الامر لشکر چراکسه مغلوب ومنکسر وقراری فراره
 تبدیل ایلدکلرنده محرم الحرامک یدنجی کیجه سی بعون الله الملك
 القادر قاهره نک ایچنه کیروب ضبط وریط میسر اولدی طوماتبای
 هر اسان وکریزان متفرق وپریشان اولدیه ده دایما فساددن
 خالی اولدیغندن شهنسار اوغلی مصطفی پاشا عقبیجه ایریشوب
 اوچیوز نفردن زیاده بی دولت بککریک باشلری کسلوب وکندوسی
 دست بسته وکر بتدطوبیلوب رکاب همایونمه خاکسار ایشدکلرنده
 (ارجوا عزیز قوم ذل) منطوقیجه انواع رعایت شاهانه به مظهر

بیورلشیکن مفید اولیوب استکبار و اصرار ایتمکن عیبه لاولی
 الابصار صلب و سیاست قلوب دار البواره ارسال اولندی و الحاله
 هذه جیع ممالک مصر و ملاطیه و شام شریف و نفس قاهره
 و دیار صعید و حبش و یمن تا حد قروان مغربه دک طولاً و حجاز
 و مکّه و یترب و مدینه و قدس شریف زاده ها الله شرفاً و تعظیماً
 بالتام و الکمال عرضاً ممالک عثمانیه مضافاتنه داخل اولوب
 و شریف ابو البرکات ابن شریف محمدک صلبی اوغلی سیدی
 ابو الحسنی رفعت درجاته پایه سریر عالم مصیرمه کلمک اوزره اولوب
 و طوائف اعراب مشایخی بالجمله کلوب مطیع و منقاد اولوب انواع
 خلعت و عنایتلر ایله هر بریسی شاد و خرم معاودت ایدوب دوام
 دولت ابدیوند ادعیه سنه قیام کوستردیلر (فقالوا الحمد لله الذي
 هدانا لهذا وما كنا لنهتدي لولا ان هدانا الله) اولیه اولسه بوقتخنامه
 متبرکه سکا قدوة الاما جد والا عیان چاشنکیرم رضوان رزقت
 سلامته یندن وصول بولدقده کر کدر که تمهید شکر و سپاسدن
 صکره بو بشارت امیر خبری هر جانبه اعلام و اعلان ایتدیروب
 (و اما بنعمت ربک فحدث) امر عالیه امتثال کوستروب خواص
 و عوامه عیش و نشاط و فرح و انبساط ایچون ایام معتاده قدیم
 مقداری رخصت و یروب و بروج و قلاعدن شتک و شادمانلق
 اشعارینه طوب و تفنیکلر ایلوب و اسواق بلادی تزین قیلدیروب
 صلحا و عبادّه و عبید و ازاده فرونی عز و جاهم ایچون خیر دعا
 ایتدیروب بذل صدقاتده دقیقه فوت ایلیه سن و اولجاتیک احوالی
 ایتدیروب قدم هما یوغه مترصد اوله سن شویله یله سن تحریراً

فی شهر محرم الحرام سنه ۹۲۳ بمدينه مصر القايره
برجان خارجی زده ام پنجه چون اسد
خون حسین میطلبم یا علی مدد (*)

— ساقی نامه — شاعر معجز بیان تعینک —

مرحبا ای جام مینای می یاقوت رنگ
دوری کلسون سندن او کرسون سپهر بی درنگ

مرحبا ای یادگار مجالس دوران جم
اب روی دولت جشید و آیین بشنگ
مرحبا ای شاهد عشرتسرای میکده
دختر پیر مغان همشیره ساقی شنک

سنسک اول روح روان مرده اندوه و غم
سا که نسبت چشمه اب خضر عین شرنک
سنسک اول سرمایه بازار شوق اهل عشق
دوشدی فیضکله کساده جوهر ناموس و ننگ
سنسک اول پیرایه حکمت که فیض کاملک
قلدی مرأت ضمیر اهل دلدن دفع رنگ

(*) بوییت بر جسته دخی زاده طبع همایونلریدر .

جرعه که ویرمزدی جان هر عاشق افسرده دل

اولسهك تاب افكن هر خاطر بی تاب وتنك

(می دکل روح روان مرده غمسهك هله)

(عالمك جانی دكلك جان عالمك هله)

راحسك راحتفرای خاطر مستانهك

روحسك نقد روان عاشق دیوانهك

جرعه جانبخشكه لب تشنه در خضر و مسیح

آب حیوانسك یاخود لعل لب جانانهك

آبسك معنیده اما آب آتشپارهك

لعلسك صورته رنگ ورو یله امانهك

باشلسهك مجلسده دوره ساغر مینا ایله

لاله سیراب باغ بزم عشرتخانهك

پرصفا در تاب دیدارکله بزم و بزمگاه

روشنایی بخش قلب مجلس و پیمانهك

بی سر و سامان ایدرسك نیجه سام ورستی

دختر رزسك ولی عقل آلمده مر دانهك

ذوقه دارد در صفای حالت کیفیتك

مجلس زندانه محرم غیریه بیکانهك

(بکره مز بر کیفه هیچ کیفکده راحت وار سنك)

(روحسك القصه راح اولسکده شبهم وار سنك)

بادی ذوق و صفاسک کرچه نامک داده در
 جرعه کی نوش ایلانلر غصه دن ازاده در
 جان و دلدن کسه یوق کیم سا که مفتون اولیه
 شاه و درویش و کدا هب فیضکه دل داده در
 هر نه دم لطف ایلوب بز می مشرف ایلسه ک
 اهل بزم آیاغکه یوز سورمکه اماده در
 شاه اورنک صفاسک لطف و قهر کدر سبب
 کیمی صلح اوزره مستانک کی غوغاده در
 اهل عشقه سا که بکرز همدم اولز کیم دلک
 هم کدورتدن بری هم غل و غشدن ساده در
 سنده نیلر غل و غش بر پاک و صافی آینه سک
 وار ایسه آز چوق کدورت ساغر میناده در
 نیتسون اول اثوابی عاشق کیم سکار هن اولیه
 اتشه یانسون کرک خرقه کرک سجاده در
 (مجلس ارباب دل بر لحظه سنسنز اولسون)
 (حرمتک انکار ایدن عالمده حرمت بولسون)
 بن هله بر سا که بکرز یار همدم بولدم
 هم سنک بزمک کبی بر بزم خرم بولدم
 نیچه مسرور اولسون اول مجلسک اربابی کیم
 قطره کی نوش ایلینده ذره جه غم بولدم

سا که حاشا بکره دم افیون بنک نشسته سن
 انلرک دخی خصوصاً کیفی کم بولدم
 بریره جمع اولسه عاشق شعله محبوبله
 هیچ او بزم خاصه سندن اوز که محرم بولدم
 اهل عشقه طرفه عشرتخانه بولدم عالمی
 سنسر اما عالمک ذوقنده عالم بولدم
 ایده لی سیل هجومک خانه زهدی خراب
 توبه نیک بنیادینی خاطرده محکم بولدم
 ذوقنه واصل اولنجه توبه بی بوزمق دکل
 توبه بی هیچ اختیار ایتش بر ادم بولدم
 (دلکشادر مجلسک غایتده هم رندانه در)
 (هر نه دیرلرسه سنک حقنده هب افسانه در)
 کیف جانبخشک که جسم و جانیه راحت بونده در
 حکمتک انکار ایدر واعظ حماقت بونده در
 مرده اندوهه سوز یوق جان باغشدر صحبتک
 یوقسه هر بیمار ایچون دیرلردی صحت بونده در
 کرچه وارک صرف ایدرسک سن کوکلر آچغه
 جان ویرر چوق ذوقنه آنکده صحبت بونده در
 سگری شربتدن اعلاسلک هله اهل دله
 تلخکام ایتسه ک نوله غیری حلاوت بونده در

حاصلی همشرب اولسهك ياراشور زندانه
 تردكل طبعك عرق كې لطافت بونده در
 اولدررنج خارك دير كور رفيضك ينه
 عاشق يمارى بر دمه غرابت بونده در
 نفعى يمارى كل كيفكله احيا قيل ينه
 خاطر محزوننى غدن مبرا قيل ينه

— عا كف پاشانك صهبا نامه سى —

بودفعه برادر كز افندى حضرتلر ينه كوندريلان مکتوبكرده
 طرف خالصانه مزه سلام تحرير بيورلش . و عليك السلام اهلاً
 وسهلاً كلهلم كه : ميخانه محبته شراب شيدايى ايله سكران
 اولديغيز مسموعكز اولديغنه بناء دومن المزه ايكن بو حالتك
 خلاف مأمول وقوعى باعث اندیشه وافكار اولهرق حقيقت
 حالدن استفسار بيورلش اولديغندن تفصيل احواله ابتدار اولتور
 شو وجهله كه : عالم ابك وسعت عمران و سرور و حبور فراوان
 وجنبش ونشاط بى پايانى واول عالمك حكومت و تصرفى « بنت
 العنب » نامنده لعلى لب ، كساده مشرب ، بردلبرمكارك زيرنكيننده
 اولوب كندوسى مانند فلاطون خمخانه حكتمده متواری و بلكه
 شیشه ده نهان پرى كې جام مصفادن غبرى جامه دن عارى

فاما که امر و فرمانی صو کبی هر محله جاری و حتی عروق
 و اعصابه دخی ساری اوله رق اسمی دختر اما حکمی مردانه؛
 و صورتده آب اما معنیده آتش سر کشدن نشانه؛ اولوب اول آفت
 دور و زمانک عشقنه گرفتار اولان بر دخی جهانیه باقی محال؛ و بر
 کره حریم و صلتنه دخول ایدن کندویی یاد قیلق عیدم الاحتمال
 ایدوکی و بوکا مماثل نیجه نیجه عجایب حالات و غرایب کیفیاتی
 دخی بعض اصحاب و قوف لساندن کوش و هوشه واصل؛ و ساد
 معه دل و جانیه داخل؛ اوله رق؛ اول عالمک دار و دیارندن؛ و کوچه
 و بازارندن؛ بر محله کیرمک؛ والدن کلورسه اول دلبر آتشین
 مشربک ذوق وصالنه ایروب صفار سورمک؛ و بو کیفیت ایله
 خاروخس کیف وکی کاشانه خاطر دن سیلوب سپورمک؛ سوداسی
 طبع شوریده یه غلبه ایدوب کونلرده بر کون مناسب اخوان
 و موافق یاران ایله اول عالمه دخول میسر اولدقده آینه جام
 جهانمایه نظر ایدوب نه کوردم؟ بر عالم واسع که : هر گوشه سی
 نیجه بیک اقلیمی؛ و هر اقلیمی نیجه بیک شهری محیط اولمش؛
 وهای هوی عاشقان و فریاد و اویلاهی مستندان وصیت و صدای
 سازندگان و بازندگان ایله هر طرفی طولمش؛ کی درد فراق یار
 ایله نی کبی نالان، و کینک خیال ذلف دلدار ایله حالی کان
 کبی آه و فغان . و کینک سنطور صفت سینه سی سهم قضای
 مرکان جانانه هدف اولمش؛ و جور و تغافل دلبر ایله دف کبی بیلی
 بو کولمش؛ وکی جوش خروش شوقله می کبی کریان؛ وکی ذوق
 وصال معشوق ایله صراخی کبی خندان؛ و کیمی کاکل دلبر آسا

پریشان؛ وکیمی چشم دلستان وش خسته و بی درمان .
 وکیمی بلبل کبی پر جوش؛ وکیمی کلار کبی خاموش؛ وکیمی رطل
 کران عشق ایله مست و مدهوش . وکیمی طوق زنجیر جنون
 ایله سرکردان؛ و سب و بردوش؛ وکیمی آغاز نظم ایدوب ؛
 « صائمک بزى صوفى کبی سجاده پرستز !

بز اهل خرابادنز مست السستز . »

مطالعيله ترغم وکیمی :

« صورته اکر ذره ايسهك؛ معنیده یوخز ،

روح القدسك مریمه نفخ ابتدیكى روحز!

ملا اوقوسون مدرسهده شرح مطالع

متن قدحی صور بزه بز اهل شروحز»

مقاله سنی متکلم؛ وکیمی « بر جام صوڪ الله ایچون، برکاسهده

اول ماه ایچون » نغماتيله، دست کشای نیاز؛ وکیمی

« شربت الحب کاساً بعد کأس؛

فا نقد الشراب ولا رویت . »

نالشريله حیرزده سوز و کداز؛ وکیمی « کرم قیل کسمه ساقی

التفاتك ینوالزدن؛ الکدن کلدیکی خیری دریغ اتمه کدالزدن »

خطا بيله دمساز؛ وکیمی « الایا ساقیا ! اوفر؛ ولاتمتن وتستکثر،

ادرکاً سألنا واسکر، فان العیش للسكران . » نضیده سیله نوپرداز؛

وکیمی « خوش کلدی بکا میکدهنک اب وهواسی . » مزایا سیله

پرشوق و مسار؛ وکیمی « عشقه نای کبی جوش ایله؛ غم دنیایی

فراموش ایله؛ طور میسوب شوقله می نوش ایله؛ شاهد کامی

دراغوش ایله . « زمزمه سیله جرعه نوش توفیق؛ وکیی «باران
صفای بزم انسی؛ مستان شراب جام قوسی؛ برکاسه دن اچدیلر
شرابی؛ بر ماده نك اولدیلر خرابی . « نشیده سیله صہبا فروش
تحقیق، وکیی « لها البدر کاس وهی شمس بدیرها؛ هلال وکم
یدو ادا مزجت نجم . « ترغمتیله مدیحه خوان شراب ارغوان
وکیی « من این وآن ندانم؛ سرمست جام عشقم؛ مطرب بزن
نوابی؛ ساقی بده پیاله . « جنبش لریله میدان محبتده سرکردان
ونیجه لرینی دخی کوردنم، که بر زمان مکر و فسون دلداره الداعش
واوهام خیالات ایله او یالاعش یعنی کندی زعمنجه عاقلی دیوانه
صاعش، و بازار جهانده اکرچه نقد عمر ایله چوق نسنه قزاعش
لکن عاقبت نعره زندان ایله بخستی او یاعش؛ و مال مکسو بی
زیوف چیقوب خیلی اوتاعش و بو عالمه جان اتوب شراب عشقه
قاعش، ورنسکدن رنکه بو یاعش، و شمع رخسار یاره پروانه کبی
طولاعش، و باشند ایاغه دک یاعش و دهائی مهر سکوتله قاعش،
الحاصل اول محبوب زمان؛ و فتان جهسان، هر برین بر شکله
قویوب فیض احسانیه جمله سنی طویورمش، لکن کوکلرینی
الوب کوزلرندن خواب و راحت اوچورمش! .. و مجلسده دوران
ایدن اول؛ دلرده جریان ایدن اول؛ سیننه لرده فوران ایدن
اول . صورتا عیش و طرب چوق؛ لکن معناده اندن غیری
برشی یوق . چون بو حالی مشاهده ایتدم؛ یلدم، که « بیك
جام اچیلور کرچه باقلسه یتنه اما؛ مستانه ایدن عالمی برنشسته
حکمت . « همان؛ « عقلی یغمایه و بردی قوت صہبای عشق! اوله یم

شدنکری مجنون کبی رسوای عشق. « اوازه سیله بی باک و بی پروا
 اول آشوب جهانت بزم خاصنه کیروب ؛ « مر حبا ای جام مینای
 می یاقوت رنگ؛ دوری کلسون سندن او کرنسون سپهر بی درنگ.
 می دکل روح روان مرده غمسک هله؛ عالمک جانی دکلک جان
 عالمسک هله. دیهرک؛ ایاغنه دوشوب بر لحظه دیدار تابدارینه
 چشم دوش اولدوقده، بر دلبر بی همتا و بر محبوب مستثنا کوردم،
 که جنود ملک؛ ذلقنک بر تلنده مقید و مقتون، ونفوس فلک؛
 افتاب حسنک بر ذره سیله بی صبر و سکون، و سودای کیسوی
 دلاراسیله هزاران لیلار مجنون، و خیال چشم دلر باسیله اهور
 اشفته صحرای جنون، نیم نگاه جان ستایله مسیحالک حالی دیگر
 کون، و جلّه کان ابروسنی چکمکده قهرمانلر زار و زبون، بر غمره به
 مالک، که دیله سه نوک شمشیر بدیع التأثير جوهر فردی بیک پاره
 ونفس صحتی طرفه العین وجود آدمدن منتزع و آواره؛ ایلر .
 مرکانتک یاتنده هر سوزن مسیحا کره زمین آسا مشهود
 شکل ندویر، و کیفیت غمره دلدوزینه نسبت سهم السعاده
 اثر بطی السیرو بی تأثیر، و رخسار تابدارینک اتشی انعکاستدن
 قرص افتاب سوزان؛ و آتش سوزان فحم غیر منخرق منزله سنده
 قاهره ی یکیدن فروزان، و دهاتنه تشبیهه نقطه مفروضه و موهومه
 اشکال مجسمه دن معدود، و بلبرینه نسبتده لعل بدخشان عدم
 صفا و کثافت رنگ ایله روغود، اولوب؛ و صف دندانان رغبت
 شکن در شهوار؛ و بحث زخمندان ایسه بحث عمیق اولدیغی
 درکاردر .

آینهٔ جهاننده نیجه نیجه مائر بدیعہ مرئی؛ ونسخهٔ کالنده
 کونا کون اثار مرغوبہ مروی، وکردن بلاور وسینهٔ صافی
 فیضبخشای کافورچین؛ بلکه دل ارباب توکله مقابل دومرات
 بی همتای صفت آیین؛ ومیان نازنینی لطائف الخیالیدن تربیت
 کزین؛ ونافهٔ مشکینی مایهٔ اصل مشک غزالان چین؛ وهر عضوی
 متناسب وپک ایلروده کوزل؛ وهر نقدر رسوای مزاج واتشین
 مشرب ایسه ده نزاکت بدن؛ ولطافت اندام؛ واهتراز قامت
 ورفتار وخرام، دهی همتا و بی بدل، اولدیغی کبی دلسوخته لره
 لطفی جاری اولدیغندن هر مجلسده عشقنه تندادهٔ اغوش اوله رق
 رام وعاشق شیداسی کمال صفا ونشاط ایله سرکرم مرام اولور؛
 لکن ینه دامن عفت واعتصامی پاک وهر دمه «تزوجت بالف
 ولکن بکری باقیه» مباحاتله طربناک اولق ملابسہ سیه دلدادہ
 دیدار مهر انواری اولان عشاق دائماً ومستراً مستعد درد فراق
 وافتراق اولملریله مخلصلری دخی «قونه دیرلرسه دیسونلر طوته
 کور یار اتکن» دیهرک دفع ننگ وعار؛ ودفع مغلطہ تعرض
 وتمانع عقل واعتبار؛ و «کلوب آسایش وراحتلرک بر بر بیان ایلر؛
 جنون اقلیمینی کورمش دل دیوانه بسبیلی» مألنی قید جریده
 افکار برله نوش ساغر صفا آور شیدایی ایله مست ومدهوش
 وسبو بر دوش؛ سرخوش اولدم.

«طوتمیوب سکان تدبیر بحر عشقه فلک دل؛ صالدیروب

چکدیردی کیتندی حق سلامتیر ویره « همیشه باعشق مستدام
باد؛ یا هو !

﴿ ساقی نامه ﴾

﴿ فخرالادبا کمال بک افندینک ﴾

بزم صفاده سیرایت اول جام کل نشاری
بر لاله هیئتنده کور فیض نوبهاری
اجش نشاطی گویا هر دلدۀ بر گلستان
ایتمش صفاسی پیدا هر کوزده آب جاری
طبع حزینی قلمش پر نشوۀ طراوت
قویّش عجب عجب کیم کل شکلنه هرزاری
پیرا مننده قلمش عکس دهان خوبان
اول فسه بکره مش کیم یاقوت اوله کناری
بهلوی شوقه دوشمش باق شاهد شرابه
صارمش میان نازین کور جام شعله داری
گویا ایدوب طبیعت ترتیب بزم افلاک
اغوش ماهه ویرمش ناهید عشوه کاری
یا ایلوب مشیت تألیف طبع آفاق
ایتمش شفقله مملو بر اختر نهاری

یا ایلوب تماشا بزم صفاده کو یا
 خونریز تاب خخلت ورد جال یاری
 طوکش تحیرندن موج صفای شبنم
 حیرتله صو کسملش رنگ کل بهاری
 یا ایلوب نجم سم سحر ایله خنده یار
 آینه دن کورونمش جسم لطیف واری
 یا ایلوب نمجر قلب رقیق جشید
 خون جکرله ایله عالمده دم گذاری
 پر خون ایسه عجمی حالا درون جشید
 المش اجل الندن جام صفا مداری
 بر نشئه وار که میده محرومنک سزادر
 اه ایته تا قیامت هر سبزه مزاری
 اول می که ایلینجه ترتیب بزم فطرت
 خمخانه عدمده ساقی فیض باری
 پیمانه شکن المش رندان ایچون نشاطی
 تاجه تمثل ایتمش شاهان ایچون خجاری
 روح ایله اتحادی بر رتبه در که بیتلز
 مألوف جان پذیری مجبور جان نثاری
 دلدن می حاصل اولمش انکوردنمی پیدا
 کوزدنمی سائل اولمش پیمانه دنمی بجاری

الماس ایچنده یاقوت انوار ایچنده غنچه
 جوهرده آب جاری میناده روح ساری
 کویا که خوشه رز پستان مریم اولش
 کیم روحدر سراسر آب صفا مداری
 ایتش عجب عجب کیم نوع نباتی ذیروح
 بیلزدی بویله حقا دل طبع روزکاری
 رأیک طوتیدی زندان اهل تناسخک کر
 دیردم، که: روح جدر اولش نباته ساری
 عیب ایته روح دیرسهم کور فیض انبساطن
 احیا ایدن اودر هب زندان دلفکاری
 جان دیرسهم خونه چوقی کوردکجه اهل حکمت
 بورنک ایچنده ظاهر اول فیض کردکاری
 رنگین پرده زده طوتسه نوله مقامن
 کیم سربسر طربدر جسم صفا مداری
 ساقیسی حضر عرفان بز می بهشت معنی
 میناسی جوهر جان مجراسی فیض باری
 دیوان جیدن ایله طرح نشانه حالا
 میخانهک نظامی پیمانهک وقاری
 باغ ارمدن ایله عرض نمونه کویا
 صهبای لاله رنگی مینای ژاله داری

میخانه گلستاندر پیمانه کلفشاندر
 ساقی نهال شوخی مطرب هزار زاری
 بر گلستان که ایتش فیض نسیم قدرت
 هم نزهت زمستان هم دوحه بهاری
 مطرب قیافتنده اولمش او باغچه بابل
 او جش کل بهشتك رنك حجاب وعاری
 ساقی لطافتنده اولمش او خا که بر شاخ
 فواره خيالك آب صفا نشاری
 ساقی مروت ايله يوقى شراب نابك
 اولمزمى دفعه فرصت اندوه روزکاری ؟
 بن تلحكام عشقم مست مدام عشقم
 مخمور جام عشقم محروم هوشیاری
 کولمدر اهل عشقك مرد وفانهادی
 طبعمدر اهل دردك شاه صفا شعاری
 تأثیر بختم ایتدی دوران چرخ وارون
 قیلدم اعاده عهد جشید کاری
 يك تشنه صفایم اول رتبه کیم کورلمز
 بزم محبتنده اثار بیقراری
 ارضك هوايه چیقسه ارکان بی ثباتی
 چرخك زمينه کجسه بنیان استواری

هر قطره خون جسم بر موج باده عشق

هر ذره داغ سینه بر جان فیض باری

اول رتبه غرق می در کیم موبموی جسم

اولش نشاط المدن کلک بیا به ساری

هر سطر نظم اولش بر موج باده مانند

کیم نقطه لاله بولش زینت حباب واری

و بر دم مداد میله بر دل بیا به صورت

هـب شوق و نشئه جسمی هـب رنك و فر عذارى*

ایتدم بو نظم ترده روح نشاطی تصویر

مست ایلسون صفاسی بهر ادب تنکاری

صاف و لطیف و نازك الفاظی جام مانند

بکر و فریح و رنگین معنسی باده واری

دونسون مثال ساغر بزمنده اهل طبع

عرفانك جهانده قالسون بو یادکاری

صهبایه فائق اولدی بو یادکار رنگین

پر نشئه صفادر اما که یوق خجاری

بو نظم ترله ایتدم بی جام دهری سرمست

معدوم اولورسه لایق جشیدك اشتاری

(نامق) یتر کلامك اولسه نه رتبه معجز

الزام ممکن اولمز حساد نابکاری

هیچ ایتمه فوت فرصت نوش شراب ناب ایت
عالم بهار فانی عمر ایسه جوی جاری

﴿ غزلیات ﴾

— ندیمک —

عاقبت کو کلم اسیر ایتدک اوکیسوزله سن
هی نه جادوسک که آتش باغلادک موزله سن

غمزه فنانکی قویدک که یاقدی عالمی
بحشه طالمشکن چه بابلده جادوزله سن

بنی ساقی اولهیم بزمه طوررکن سودیکم
بویله سمین ساقلر بللور بازوزله سن

کورمدن مجنونلرک صحراده کی جمعیتن
سودیکم مشق نکاه ایلردک آهوزله سن

سرو دلجویمدن ایرو کشت کلشن استم
وار یورو استرسهک ای اشک روان جوزله سن

تازدن خاموش سڭ يوقسه زبانيك طويمدن
استهسهك ييك داستان سويلرسك ابرورلهسن

شوخدر تاشويله رفتارككه فرق ايتزبقان
شويله كتسك سروآزادم اقان صولرلهسن

بو العجب عيار افسونكرسك اي كللك نديم
چوق طبيعت سرخوش ايلرسك بو دارورلهسن

—

ثابتك

الوب اغوش مراره ياري رام ايتكده كوج
يارسز عزم تمناي مرام ايتكده كوج

پايه حسران ايله نا كالمق امر عسير
مايه عرفان ايله تحصيل كام ايتكده كوج

شبهه سز ناپاره خشكه قناعت ممتع
ارزوي نفسله ميل حرام ايتكده كوج

كرچه كيم اوضاعنه صبر ايلك دشواردر!
كام ايچون كردونه اما التيام ايتكده كوج!

ثابت دلداره چوق بار اولدیغچون نیلسون !
عالمک اتمام کارین التزام ایتمکده کوچ !

باقینک

خطم حسابن بیل دیدک غوغالره صالدک بنی
ذلفم خیالن قیل دیدک سودالره صالدک بنی
که ابروش نالان ایدوب که آب وش جویان ایدوب
مجنون سرکردان ایدوب صحرا ره صالدک بنی
وصلم غرضدر چون دیدک خوش درمند اولسون دیدک !
یارین دیدک بر کون دیدک فردالره صالدک بنی
یوسف کبی کیتکده سن یعقوب وش محنتده بن
دل ساکن بیت الخزن تنهاره صالدک بنی
باقی صفت و یردک الم ایندک کوزم یاشینیم
قیلدک غریق بحر غم دریالره صالدک بنی

رباعیات

جنتمکان فاتح سلطان محمد خان حضرتلر ینک

ساقیا ! می صون، که بر کون لاله زار الدن کیدر !
ایریشور فصل حزان باغ و بهار الدن کیدر !

غره اوله ! دلبرا، حسن وجماله، قیل وفا !
باقی قالمز کسه یه نقش نکار الدن کیدر !

ابن کالک

انس و جن امرینه رام اولسه سلیمان مانند !
دوکللی درنی بخش ایتسه سکا قلزم هفت
صقین الدائمه؛ غرور ائمه؛ بقاسی یوقدر !
بوفنا ملکیتدر، هر نه که، در، آمد و رفت !

خلداشیان یاوزسلطان سلیم خان حضرتلرینک

مردم دیدمه بیلم نه فسون ایتدی فلک ؟ !
کریه می قیلدی فزون اشکی خون ایتدی فلک !
شیرل پنجه قهرمه اولورکن لرزان !
ینی بر کوزلی اهو یه زبون ایتدی فلک .

مغفور مشار الیه حضرتلری شاننده

ابن کالک

آز مدته چوق ایش ایتش ایدی

سایه سی اولشیدی عالمکیر

عصر شمس ایدی ! عصرده شمسک !

ظلی ممدود اولور، زمانی قصیر.

—

مفردات

نابی

پیغوله قناعت نابی کوزل محلدیر،

حیفا، که یوقدر انده افراد آفریده !

—

وله

ذاتکده فرومایه لکک خلق ییلورکن

بی فائده در، رفعتله، محتشم اولق !

—

کذا

قائز اولغه اهل کرمک مدیونی؛
تک فرومایه زک اولیهلم ممنونی !

راغب پاشا

حلاوتیاب اولورمی لقمه الوان دنیادن ؟
دهن شوی اولیانلر بوس دامان مدارادن !

ترکی

سن همان ایله پڑ مرده نهال امل !
کچدم ای ابرستم نشوونمادن، کچدم !

شیخ غالب

تجردسه مرادک کوی جانانده فدا قیل جان
چیقلز جامه احرامدن سعی ایته قربانسر
